

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

940. MEDDELELSE

Udgivet af
Statens
Planteavlsudvalg

72. ÅRGANG 2. JULI 1970

Forsøg med stammer af vinterraps 1962-69

I 1962-1969 blev der ved statens forsøgsstationer gennemført forsøg med stammer af vinterraps på lermuldet jord ved Aarslev, Lyngby, Roskilde, Rønhave og Ødum. Der anlagdes ialt 32 forsøg. Forsøget ved Lyngby i 1962 blev kasseret på grund af dårlig spiring og stærke angreb af kålskimmel og kålbladhvepsens larver, og forsøget ved Ødum i 1966 blev kasseret på grund af udvintring. Opgørelsen omfatter således ialt 30 forsøg.

Korn var forfrugt i 17 forsøg, blomsterløg i 7, lucerne eller kløvergræs i 5 og et forsøg blev sæet efter brak. Der blev gødet med tilstrækkelige mængder af P og K samt 150-200 kg N pr. ha i kalksalpeter. Forsøgene anlagdes med 4-8 fællesparceller à 23-46 m² netto. Der anvendtes 50-56 cm rækkeafstand og 4-6 kg lindan-thirambejdset udsæd pr. ha. Såningen fandt i reglen sted i sidste halvdel af august måned, i 4 forsøg dog i begyndelsen af september og i gennemsnit af alle forsøg den 24. august.

I vinteren 1968-1969 overvintrede rapsen dårligt ved Aarslev, Rønhave og Ødum. Trods stærkt reduceret plantebestand gennemførtes disse forsøg dog normalt. Ved Rønhave var de overvintrede planter stærkt svækkede og udbyttet blev hos nogle af stammerne lavt. Bortset fra de her nævnte forsøg og det kasserede forsøg ved Ødum i 1966 har overvintringen været tilfredsstillende. Angreb af skadedyr har i mange forsøg været stærke, men blev såvidt muligt holdt nede ved hjælp af kemiske midler, så større skade blev undgået i de fleste forsøg.

I bilaget er opført frøudbytteerne i de enkelte forsøg. Som det kan ses af dette, har kun Svaløf

Victor deltaget i dem alle. Forsøgsresultaterne i tabel 1 er derfor delt op i grupper efter antal forsøg, hvori de forskellige stammer har deltaget. Svaløf Victor er anvendt som sammenligning i alle grupper. Som det også kan ses af bilaget, har Svaløf 58/1119 kun deltaget i de 4 forsøg i 1969. I gennemsnit af disse har den givet 19 pct. lavere frøudbytte end Svaløf Victor. Der er derfor i tabel 1 ikke dannet gruppe for at sammenligne denne stamme yderligere med Svaløf Victor.

Som det kan ses af tabel 1, har de fleste afprøvede stammer givet mindre udbytte af både frø, råfedt og råprotein end Svaløf Victor, og ingen har givet et sikkert merudbytte i forhold til denne. I frøets procentiske indhold af råfedt og råprotein og i frøvægten findes der statistisk sikre forskelle imellem stammerne. Også i vinterfastheden var der stammeforskelle, hvilket også fremgår af tabel 1, hvor de gennemsnitlige overvintringsprocenter for de 3 stærkt udvintrede forsøg i 1969 er opført. Desuden ses det af frøudbytteerne i det stærkest vinterskadede forsøg Rønhave 1969 (se bilaget).

Oversigt over stammerne

Svaløf Matador er af tysk oprindelse, udvalgt i Lembkes vinterraps, og den tilhører ligesom de efterfølgende 2 stammer Sveriges Utsädesförning, Svaløf. Stammen har i gennemsnit givet 3 pct. lavere frøudbytte end Svaløf Victor. Den har godt 1 pct. lavere råfedtindhold og knap 1 pct. højere råproteinindhold end denne. Stammen har middelstore frø og er ret vinterfast.

Svaløf Heimer er udvalgt i Svaløf Matador. Den har i gennemsnit givet 4 pct. lavere frøud-

Tabel 1. Udbytte af frø, råfedt, råprotein og analyseresultater samt modningsdatoer, gns.

	Hkg pr. ha		Pct. i frøet			Frø- vægt mg	Over- vin- trings- pct. ¹⁾	Mod- nings- dato i juli
	frø (9 pct. vand)	rå- fedt	rå- protein	rå- fedt	rå- protein			
1962-1967, gns. af 22 forsøg								
Svaløf Victor	29,8	12,10	6,51	40,6	21,9	4,83	-	30.
» Matador	28,8	11,36	6,50	39,4	22,6	5,22	-	31.
» Heimer	28,5	11,39	6,32	39,9	22,1	4,88	-	30.
L.S.D. (95 pct.)	(0,7)	(0,25)	-	(0,4)	(0,5)	(0,12)	-	
1964-1969, gns. af 23 forsøg								
Svaløf Victor	29,2	11,80	6,52	40,4	22,3	4,80	36	26.
Forto	28,1	11,04	6,21	39,4	22,1	4,33	17	25.
Rapol	28,9	11,54	6,50	39,9	22,5	5,32	35	27.
L.S.D. (95 pct.)	(1,0)	(0,42)	(0,26)	(0,5)	-	(0,14)	-	
1965-1969, gns. af 16 forsøg								
Svaløf Victor	27,8	11,23	6,16	40,4	22,2	4,77	36	25.
Hammenhøg Vestal	27,4	11,22	5,91	40,9	21,5	5,61	33	28.
L.S.D. (95 pct.)	-	-	-	-	(0,6)	(0,19)	-	
1968-1969, gns. af 8 forsøg								
Svaløf Victor	28,0	11,33	6,43	40,5	23,0	4,67	36	25.
Hammenhøg Allie (3133)	27,2	11,23	5,95	41,3	21,9	5,02	35	27.
Svaløf 58/1165	28,2	11,42	6,35	40,4	22,5	5,58	33	25.
» 56/1282	27,3	10,82	6,16	39,8	22,6	5,20	43	27.
» 65/5	27,7	11,25	6,24	40,7	22,5	5,11	34	26.
L.S.D. (95 pct.)	-	-	-	(0,6)	(0,9)	(0,22)	-	

¹⁾ Gns. af Aarslev, Rønhave og Ødum i vinteren 1968-1969.

bytte end Svaløf Victor, men med knap 1 pct. lavere indhold af råfedt og lidt større indhold af råprotein end denne. Stammen har knap middelstore frø og er ret vinterfast.

Svaløf Victor har samme oprindelse som Svaløf Heimer. Den har givet et højt frøudbytte med godt middel indhold af råfedt og råprotein. Stammen har knap middelstore frø og er ret vinterfast.

Forto er en hollandsk stamme, fremgæet ved krydsning af Mansholt Hamburger og Lembkes vinterraps. Stammen ejes af Dr. R. J. Mansholt Veredelingsbedrijf N. V., Westpolder, Groningen, Holland. Den har i forhold til Svaløf Victor i gennemsnit givet 4 pct. lavere frøudbytte med 1 pct. lavere indhold af råfedt, men med omtrent samme råproteinindhold som denne. Stammen har små frø og er ikke særlig vinterfast.

Rapol er en tysk stamme, fremgæet ved kryds-

ning på Max Planck's Institut, Køln, af Lembkes vinterraps og stamme nr. 104. Stammen er til forsøgene tilsendt af Norddeutsche Pflanzenzucht, Hans Georgs Lembke, K. G. Lübeck-Schultup, Tyskland. Den har i gennemsnit givet 1 pct. lavere frøudbytte end Svaløf Victor. I frøet har den lidt lavere råfedtindhold, men lidt højere råproteinindhold end denne. Stammen har godt middelstore frø. Den er knap så vinterfast som Svaløf Victor.

Hammenhøg Vestal er ligesom Svaløf Matador udvalgt i Lembkes vinterraps, og den tilhører ligesom efterfølgende stammer Gullåkers Växtförelingsanstalt Hammenhøg, Sverige. Den har i gennemsnit givet 1 pct. lavere frøudbytte end Svaløf Victor, og den har lidt højere indhold af råfedt, men knap 1 pct. lavere indhold af råprotein end denne. Stammen har store frø og er ret vinterfast.

Følgende 5 stammer har kun deltaget i et mindre antal forsøg.

Hammenhøg Allie (3133) er udvalgt i krydsningen Dippes Pflanzfester x Matador. Den har i gennemsnit givet 3 pct. lavere frøudbytte end Svaløf Victor. I forhold til denne har den ca. 1 pct. højere indhold af råfedt, men godt 1 pct. lavere indhold af råprotein. Stammen har middelstore frø. Den er knap så vinterfast som Svaløf Victor.

Svaløf 58/1165 er udvalgt i krydsningen Lembkes x Dippes. Den har ligesom de efterfølgende 3 stammer samme ejer som Svaløf Matador. Den har i gennemsnit givet 1 pct. højere frøudbytte end Svaløf Victor. Den har omtrent samme råfedtindhold som denne, men lidt lavere råproteinindhold. Stammen har store frø og er ret vinterfast.

Svaløf 56/1282 (Norde) er fremgået ved ud-

valg i krydsningen Artif. raps 1 x Matador. Den har i gennemsnit givet 2 pct. lavere frøudbytte end Svaløf Victor, og med noget lavere indhold af både råfedt og råprotein. Stammen har godt middelstore frø og er lidt mere vinterfast end Svaløf Victor.

Svaløf 65/5 er udvalgt i Svaløf Matador, elite 67. Den har givet 1 pct. lavere frøudbytte end Svaløf Victor. Den har samme råfedtindhold som denne, men lidt lavere råproteinindhold. Stammen har middelstore frø og er ret vinterfast.

Svaløf 58/1119 er ligesom Svaløf Matador udvalgt i Lembkes vinterraps. Den har i forhold til Svaløf Victor i gennemsnit givet 19 pct. lavere frøudbytte. Den har samme råfedtindhold som denne, men lidt lavere indhold af råprotein. Stammen har godt middelstore frø. Den er mindre vinterfast end Svaløf Victor.

Statens Forsøgsstation, Aarslev.

Abonnement på meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur kan bestilles ved indsendelse af abonnementsbeløbet til bladets ekspedition, Statens Planteavlkontor, Kongevejen 79, 2800 Lyngby, postgiro 2299, tlf. (01) 84 50 57. Abonnementsprisen er for 1970 11,25 kr. årlig, incl. moms. Adresseændring bedes meddelt bladets ekspedition.

Trykt i 11.000 eksemplarer.

Bilag til 940. meddelelse.

Hkg frø (9 pct. vand) pr. ha

		Svaløf Mata- dor	Svaløf Heimer	Svaløf Victor	Forto	Rapol	Ham- menhøg Vesttal	Ham- menhøg Allie (3133)	Svaløf 58/1165	Svaløf 56/1282	Svaløf 65/5	Svaløf 58/1119	L.S.D. (95%)
1962	Aarslev	37,4	36,3	37,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Rønhave	35,5	36,4	37,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Ødum	28,9	28,4	28,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1963	Aarslev	19,6	20,1	19,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Lyngby	30,2	29,5	28,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Rønhave	25,4	27,8	28,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Ødum	23,6	24,7	26,6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1964	Aarslev	35,0	35,2	37,6	36,7	34,7	—	—	—	—	—	—	—
	Lyngby	32,6	32,6	34,6	32,9	34,1	—	—	—	—	—	—	—
	Rønhave	37,1	34,6	37,2	34,5	37,5	—	—	—	—	—	—	—
	Ødum	29,6	31,8	33,1	32,4	32,5	—	—	—	—	—	—	—
1965	Aarslev	28,1	26,1	30,2	31,1	26,9	30,0	—	—	—	—	—	—
	Roskilde	26,9	26,1	28,6	28,9	28,9	—	—	—	—	—	—	—
	Rønhave	29,1	27,8	28,5	25,2	28,6	—	—	—	—	—	—	—
	Ødum	24,8	27,1	28,6	30,1	26,1	—	—	—	—	—	—	—
1966	Aarslev	26,3	25,9	26,0	25,2	30,4	27,4	—	—	—	—	—	—
	Roskilde	21,3	19,7	18,1	17,7	18,9	20,6	—	—	—	—	—	—
	Rønhave	23,9	24,1	25,8	23,5	26,7	24,5	—	—	—	—	—	—
1967	Aarslev	33,7	31,3	34,1	34,8	35,9	33,5	—	—	—	—	—	—
	Roskilde	22,7	21,6	24,4	26,1	26,2	25,4	—	—	—	—	—	—
	Rønhave	34,7	33,7	34,7	34,1	33,9	32,8	—	—	—	—	—	—
	Ødum	27,3	26,6	27,2	29,3	29,8	28,6	—	—	—	—	—	—
1968	Aarslev	—	—	38,8	37,7	39,0	36,8	38,1	39,2	40,0	35,9	—	—
	Roskilde	—	—	22,9	24,9	25,2	24,4	24,5	27,5	24,3	23,9	—	—
	Rønhave	—	—	34,9	29,9	31,5	32,8	34,4	33,2	32,7	32,2	—	—
	Ødum	—	—	19,2	17,5	17,8	19,3	19,0	22,5	20,4	17,0	—	—
1969	Aarslev	—	—	31,2	29,9	30,4	31,6	30,9	31,8	31,5	32,8	28,5	—
	Roskilde	—	—	29,6	25,6	29,6	27,8	30,1	27,6	27,4	31,2	25,9	—
	Rønhave	—	—	22,0	16,8	14,4	21,0	16,1	21,6	21,3	22,8	15,5	—
	Ødum	—	—	25,0	20,5	25,4	22,6	24,5	22,4	20,6	25,5	17,9	—
Gns.	22 forsøg 1962-67	28,8	28,5	29,8	—	—	—	—	—	—	—	—	(0,7)
»	23 » 1964-69	—	—	29,2	28,1	28,9	—	—	—	—	—	—	(1,0)
»	16 » 1965-69	—	—	27,8	26,5	27,6	27,4	—	—	—	—	—	—
»	8 » 1968-69	—	—	28,0	25,4	26,7	27,0	27,2	28,2	27,3	27,7	—	—
»	4 » 1969	—	—	27,0	23,2	25,0	25,8	25,4	25,9	25,2	28,1	22,0	(2,6)